

ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- **Υποθετικές** ονομάζονται οι εξαρτημένες προτάσεις που περιέχουν μία προϋπόθεση, δηλαδή έναν όρο που πρέπει να ισχύει για να συμβαίνει ή να αληθεύει αυτό που αναφέρεται στην πρόταση που προσδιορίζουν (και η οποία είναι συνήθως ανεξάρτητη, κύρια).

Π.χ. **Αν αύριο ο καιρός είναι καλός**, θα πάμε εκδρομή.

- Οι υποθετικές προτάσεις αρχίζουν (εισάγονται):
 - συνήθως με το σύνδεσμο **αν** ή **εάν**,
 - πιο σπάνια με άλλους συνδέσμους όπως οι: **σαν** και **άμα** ή φράσεις όπως οι: **έτσι και, στην περίπτωση που** κ.ά.

π.χ. **Σαν** θέλεις εσύ, όλα γίνονται.

Άμα αύριο ο καιρός είναι καλός, θα πάμε για ψάρεμα.

Έτσι και δεν έρθεις, θα θυμώσω πολύ.

Θα είμαι στο σπίτι το απόγευμα, **στην περίπτωση** που θέλεις να έρθεις.

- Μερικές φορές από έναν υποθετικό λόγο λείπει ή η υπόθεση ή η απόδοση, όταν εννοούνται εύκολα από τις υπόλοιπες λέξεις του κειμένου.

Π.χ. Αύριο θα πάμε εκδρομή, εκτός αν βρέχει. (ενν. δε θα πάμε εκδρομή).

- Ανάλογα με την έγκλιση και το χρόνο που βρίσκονται τα ρήματα της υπόθεσης και της απόδοσης, οι υποθετικοί λόγοι μπορεί να εκφράζουν διάφορες έννοιες, όπως:

- **Κάτι το πραγματικό** (υπόθεση: οριστική/ απόδοση: οποιαδήποτε έγκλιση)

Π.χ. Αν μαλώνετε συνέχεια, θα σας χωρίσω.

- **Κάτι που είναι αντίθετο του πραγματικού** (υπόθεση: οριστική παρατατικού ή υπερσυντέλικου/απόδοση: θα + οριστική παρατατικού ή υπερσυντέλικου).

Π.χ. Αν ήθελες, θα ερχόσουν.

- **Μια απλή σκέψη του ομιλητή** (υπόθεση: οριστική παρατατικού/απόδοση: θα + οριστική παρατατικού ή οριστική μέλλοντα).

Π.χ. Αν πήγαινες στο εξωτερικό, θα πλούτιζες.

- **Κάτι που περιμένουμε ή ενδέχεται να συμβεί** (υπόθεση: υποτακτική αορίστου/απόδοση: οριστική μέλλοντα ή προστακτική).

Π.χ. Αν τον δεις, πες του χαιρετισμούς.

- **Κάτι που επαναλαμβάνεται συνέχεια στο μέλλον** (υπόθεση: υποτακτική αορίστου/απόδοση: οριστική ενεστώτα)

Π.χ. Αν βρω κίνηση, πηγαίνω από άλλο δρόμο.

- **Κάτι που επαναλαμβάνεται συνέχεια στο παρελθόν** (υπόθεση: οριστική παρατατικού/απόδοση: οριστική παρατατικού).

Π.χ. Αν είχε μαζί του λεφτά, μας κερνούσε όλους.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Αν η πρόταση από την οποία εξαρτάται η πρόταση που αρχίζει με το **αν** περιέχει ένα από τα ρήματα: **ρωτώ, απορώ, αμφιβάλλω, λέω, ξέρω, γνωρίζω, μαθαίνω, σκέφτομαι, θυμάμαι** και άλλα παρόμοια, τότε η εξαρτημένη αυτή πρόταση δεν είναι υποθετική αλλά **πλάγια ερωτηματική** και είναι **αντικείμενο** στο ρήμα της προηγούμενης πρότασης και δε χωρίζεται με κόμμα από αυτή.

Π.χ. Μπορείς να έρθεις μαζί μου, **αν θέλεις**. (υποθετική πρόταση)

ενώ Δεν ξέρω **αν θα έρθω μαζί σου**. (πλάγια ερωτηματική πρόταση, αντικείμενο στο ρήμα Δεν ξέρω)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ

1. Να βρεις ποια είναι η υπόθεση και ποια η απόδοση των παρακάτω υποθετικών λόγων.

- 1) Αν είχα χρήματα (.....), θα ταξίδευα στην Αμερική. (.....).
- 2) Αν η άσκηση ήταν εύκολη, (.....)όλοι θα την είχαν λύσει.(.....)
- 3) Θα ήμουν πιο ευτυχισμένη, (.....) αν είχα περισσότερα χρήματα. (.....)
- 4) Άμα θες να φύγεις, (.....) φύγε. (.....)
- 5) Σαν πιστεύεις ότι έχεις δίκιο, (.....) να πας να διαμαρτυρηθείς. (.....)
- 6) Αν συνεργαστούμε, (.....) θα βρούμε τη λύση. (.....)

2. Να συμπληρώσεις τους παρακάτω υποθετικούς λόγους επιλέγοντας την κατάλληλη υπόθεση από την παρένθεση.

(αν δεις στον ύπνο σου ψάρια, αν τον δεις απόψε, αν σου λείψι ψέματα, αν έχεις κάποιο πρόβλημα, αν μάθαινε τι είχε συμβεί, αν δεν έχεις γυρίσει μέχρι τότε, αν τελικά μπορέσεις να έρθεις μαζί μας)

- 1), πες του να μου τηλεφωνήσει.
- 2), ειδοποίησέ με αμέσως.
- 3) Μεγάλη λαχτάρα θα περάσεις,
.....
- 4), θα πάω μόνος μου.
- 5), θα χαρούμε πολύ.
- 6) Δε φταίω εγώ,
.....
- 7), θα είχε θυμώσει πάρα πολύ.

3. Να βάλεις κόμμα όπου χρειάζεται στις παρακάτω περιόδους.

- Αν βυθίσουμε ένα στερεό σώμα στο νερό αυτό θα εκτοπίσει νερό ίσο με τον όγκο του.
- Δε σκέφτηκα αν θέλεις να έρθεις.
- Δεν πρέπει να απελπίζεσαι αν δε τα κατάφερες με την πρώτη φορά.
- Θα κάνεις λάθος αν βιαστείς.
- Εάν νομίζεις ότι έχει δίκιο να τον υποστηρίξεις.
- Δεν μπόρεσα να μάθω ακόμη αν τελικά κατάφεραν να φύγουν.
- Θα προλαβαίναμε την αρχή του έργου άμα δεν είχες αργήσει τόσο πολύ.

4. Να συμπληρώσεις τους παρακάτω υποθετικούς λόγους επιλέγοντας την κατάλληλη απόδοση από την παρένθεση.

(θα έρθω να σε δω, θα σου τα έλεγα όλα, θα πάμε εκδρομή, δώσε χαιρετίσματα στο Γιώργο, μην το φας, θα ζούσαν ευτυχισμένοι, έλα από το σπίτι)

- ✓ Αν αύριο ο καιρός είναι καλός,
.....
- ✓ Αν δεν τσακώνονταν συνέχεια,
.....
- ✓, αν τον δεις απόψε.
- ✓ Αν μου τηλεφωνούσες,
.....
- ✓, αν τελειώσεις νωρίς.
- ✓ Αν δε σου αρέσει το φαγητό,
.....
- ✓, αν έχω ελεύθερο χρόνο.

5. Να αναγνωρίσεις αν οι παρακάτω προτάσεις που εισάγονται με το σύνδεσμο **αν** είναι υποθετικές ή όχι, γράφοντας **Σ** (σωστό) ή **Λ** (λάθος) στην παρένθεση.

- Θα σου φανεί παράξενο αν δε δεχθεί να σε βοηθήσει; ()
- Δεν ξέρω αν θα τον ξαναδώ σύντομα. ()
- Αν δεν είχε τα παιδιά της, θα ήταν μόνη στον κόσμο. ()
- Οι ειδικοί αμφιβάλλουν αν τα αεροπλάνα θα μπορέσουν να σπάσουν το φράγμα του ήχου. ()
- Γνωρίζεις αν θα έρθουν όλοι στο πάρτι; ()
- Δεν μπορείς να ξέρεις αν κλαίει ή αν γελάει. ()